

УДК 377:780.616.432:781.42

DOI <https://doi.org/10.32782/academ-ped.psyh-2026-10.22>**Дарина МАГЕЛЬНИЦЬКА**

викладач кафедри мистецьких дисциплін,

Комунальний заклад вищої освіти «Барський гуманітарно-педагогічний коледж

імені Михайла Грушевського»

dawkenciya@ukr.net

ORCID: 0009-0006-3472-325X

РЕАЛІЗАЦІЯ ПРИНЦИПУ ДОСТУПНОСТІ НАВЧАННЯ ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ ПОЛІФОНІЧНОГО МИСЛЕННЯ СТУДЕНТІВ У КЛАСІ ОСНОВНОГО МУЗИЧНОГО ІНСТРУМЕНТА

Анотація. *Мета статті* полягає в теоретичному обґрунтуванні принципу доступності навчання як чинника розвитку поліфонічного мислення студентів та визначенні методичних підходів до його реалізації у класі основного музичного інструмента в умовах фахової передвищої освіти.

Методологія дослідження ґрунтується на положеннях музичної педагогіки, інструментально-виконавської підготовки та дидактичному розумінні доступності як педагогічно вмотивованого співвіднесення складності навчального матеріалу з актуальними можливостями студента. Використано теоретичний аналіз і узагальнення наукових положень, структурно-функціональний аналіз, порівняння, методичний аналіз виконавського процесу та практико-орієнтований аналіз поліфонічного репертуару.

Наукова новизна полягає в конкретизації принципу доступності навчання стосовно розвитку поліфонічного мислення здобувачів фахової передвищої освіти та обґрунтуванні його реалізації через послідовне структурування аналітичних, слухових і виконавських дій без спрощення художнього змісту поліфонічного твору. У структурі поліфонічного мислення виокремлено когнітивно-аналітичний, слухово-диференційований та виконавсько-координативний компоненти. Обґрунтовано поетапну логіку роботи, що охоплює доінструментальне моделювання поліфонічного тексту, роздільне вокально-інструментальне опрацювання голосів і виконавську інтеграцію з темброво-артикуляційною диференціацією. На матеріалі Симфонії f-moll BWV 795 Й. С. Баха конкретизовано методичні прийоми графічного структурування нотного тексту, вокального інтонування, ансамблевого розподілу фактури та тимчасової артикуляційно-динамічної диференціації голосів; окреслено можливості перенесення запропонованої методичної логіки на український поліфонічний репертуар.

Висновки. Реалізація принципу доступності у роботі над багатоголосною музикою може розглядатися як педагогічно перспективний чинник розвитку поліфонічного мислення за умови послідовного ускладнення навчальних дій, диференціації завдань і активного слухового контролю. Такий підхід створює передумови для переходу від механічного засвоєння нотного тексту до усвідомленої роботи з його структурою, формування виконавської самостійності та методичної компетентності майбутнього вчителя музичного мистецтва.

Ключові слова: принцип доступності, поліфонічне мислення, основний музичний інструмент, фахова передвища освіта, інструментально-виконавська підготовка, майбутній педагог-музикант, поліфонічний репертуар, музична педагогіка.

© Д. Магельницька, 2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

Daryna MAHELNYTSKA

Lecturer at the Department of Arts Disciplines,

*Municipal Institution of Higher Education "Bar Humanitarian Pedagogical College
named after Mykhailo Hrushevsky"*

dawkenciya@ukr.net

ORCID: 0009-0006-3472-325X

IMPLEMENTATION OF THE PRINCIPLE OF ACCESSIBILITY AS A FACTOR IN THE DEVELOPMENT OF STUDENTS' POLYPHONIC THINKING IN INDIVIDUAL INSTRUMENTAL INSTRUCTION

Abstract. *The purpose of the article is to provide a theoretical substantiation of the principle of accessibility as a factor in the development of students' polyphonic thinking and to identify methodological approaches to its implementation in individual instrumental instruction within professional pre-higher education.*

The research methodology *is based on concepts of music pedagogy, instrumental and performance training, and the didactic understanding of accessibility as a pedagogically grounded correlation between the complexity of learning material and students' current abilities. The study employs theoretical analysis and synthesis of scientific concepts, structural and functional analysis, comparison, methodological analysis of the performance process, and a practice-oriented analysis of polyphonic repertoire.*

The scientific novelty *lies in specifying the principle of accessibility in relation to the development of polyphonic thinking among professional pre-higher education students and in substantiating its implementation through the gradual structuring of analytical, auditory, and performance activities without simplifying the artistic content of a polyphonic work. Three interrelated components of polyphonic thinking are identified: cognitive-analytical, auditory-differentiation, and performance-coordination. A staged methodological sequence is substantiated, comprising pre-instrumental modelling of the polyphonic score, separate vocal and instrumental study of individual voices, and subsequent performance integration with timbral and articulatory differentiation. Drawing on J. S. Bach's Sinfonia in F minor, BWV 795, the article specifies techniques involving graphic structuring of the musical score, vocal intoning, ensemble-based distribution of polyphonic texture, and temporary articulatory and dynamic differentiation of individual voices; possibilities for transferring the proposed methodological logic to Ukrainian polyphonic repertoire are also outlined.*

Conclusions. *The implementation of the principle of accessibility in the study of polyphonic music can be regarded as a pedagogically promising factor in the development of polyphonic thinking when learning activities are gradually complicated, tasks are differentiated, and active auditory control is maintained. Such an approach creates conditions for moving from mechanical reproduction of the musical score towards conscious engagement with its structure and for developing performance independence and the methodological competence of future music teachers.*

Key words: *principle of accessibility, polyphonic thinking, individual instrumental instruction, professional pre-higher education, instrumental and performance training, future music teacher, polyphonic repertoire, music pedagogy.*

Постановка проблеми. Оновлення змісту мистецько-педагогічної освіти посилює увагу до тих форм інструментальної підготовки, які сприяють не лише розвитку виконавської техніки, а й формуванню аналітичного, слухового та художнього мислення майбутнього педагога-музиканта [4; 6; 7]. У класі основного музичного інструмента особливе місце в цьому процесі посідає робота над поліфонічним репертуаром, оскільки багатоголосна фактура вимагає від студента одночасного слухового контролю кількох самостійних голосів, розуміння логіки їхнього розвитку та здатності координувати різні виконавські завдання в межах цілісної музичної форми [1; 2].

Для здобувачів фахової передвищої освіти складність поліфонічного репертуару нерідко пов'язана не лише з технічними труднощами.

Значне навантаження припадає на увагу, внутрішній слух, пам'ять, координацію та здатність аналітично опрацьовувати музичний текст [1; 9]. Якщо робота будується переважно на багаторазовому повторенні нотного матеріалу без усвідомлення функцій окремих голосів і характеру їхньої взаємодії, поліфонічний твір може сприйматися студентом як сукупність ізольованих технічних завдань. За таких умов послаблюється його головний педагогічний потенціал – формування здатності мислити багатопланово, чути структуру твору й керувати нею у процесі виконання.

Саме тому особливого значення набуває принцип доступності навчання. У музичній педагогіці його доцільно розуміти не як спрощення репертуару або уникнення складних творів, а як співвіднесення змісту й способів навчальної роботи з актуальними

можливостями студента [5; 6]. Доступність у цьому випадку забезпечується послідовністю дій, дозуванням складності, розподілом уваги між окремими компонентами музичного тексту та поступовим переходом від локальних завдань до цілісної інтерпретації. Такий підхід дозволяє зробити складний поліфонічний матеріал педагогічно керованим без втрати його художньої та інтелектуальної змістовності.

У системі фахової передвищої освіти ця проблема має додаткову специфіку. Студенти педагогічного коледжу можуть істотно відрізнятися за рівнем попередньої музичної підготовки, досвідом роботи з поліфонією та сформованістю слухового самоконтролю. Тому уніфікований спосіб роботи з багатоголосним текстом не завжди відповідає індивідуальним можливостям і рівню підготовленості всіх здобувачів. Необхідним стає таке структурування навчального процесу, за якого складність поліфонічного твору не зменшується механічно, а розкладається на послідовні виконавські й аналітичні дії, доступні студентів на конкретному етапі навчання [7; 9]. Саме в цьому контексті реалізація принципу доступності може розглядатися як один із чинників розвитку поліфонічного мислення майбутнього педагога-музиканта.

Аналіз джерел та останніх досліджень. Проблема поліфонічного мислення має тривалу традицію осмислення у теорії музичного виконавства та музичній педагогіці. У наукових працях розглядаються питання інтерпретації клавірної поліфонії, артикуляції, голосоведіння, фразування та слухового розрізнення окремих ліній у багатоголосній фактурі [2].

У музично-педагогічній площині проблема доступності пов'язується з принципами послідовності, індивідуалізації, художньої доцільності та професійної спрямованості навчання. Г. Падалка та О. Олексюк розглядають навчання мистецьких дисциплін як процес, у якому складність завдань має співвідноситися з рівнем підготовленості здобувача, а розвиток виконавських умінь – поєднуватися з формуванням художнього мислення й самостійності [5; 6]. Л. Масол акцентує на ролі художнього сприймання та активної взаємодії з музичним матеріалом у розвитку особистості здобувача мистецької освіти [3].

Для нашого дослідження важливими є також напрацювання В. Бурназової, Є. Проворової та М. Мороз, у яких професійна й інструментальна підготовка майбутнього педагога-музиканта осмислюється у взаємозв'язку з розвитком виконавської самостійності, методичної готовності та професійної компетентності. В. Бурназова акцентує на формуванні виконавської самостійності майбутнього вчителя музичного мистецтва в процесі інструментальної підготовки [9], Є. Проворова пов'язує професійне становлення майбутнього вчителя музики з розвитком аналітичних, рефлексивних та художньо-виконавських складових методичної готовності [7], а М. Мороз розглядає професійну компетентність майбутнього вчителя музики як інтегровану характеристику його фахової підготовки [4]. У такому контексті робота над музичним твором не обмежується моторним засвоєнням нотного матеріалу, а передбачає формування здатності осмислювати його структурну логіку, співвідносити виконавські рішення з художнім задумом та критично оцінювати власне виконання. Для розвитку поліфонічного мислення такий підхід є особливо важливим, оскільки багатоголосна фактура потребує одночасної роботи аналітичного, слухового й виконавського компонентів.

Водночас проблема реалізації принципу доступності саме під час роботи над поліфонічним репертуаром у системі фахової передвищої освіти представлена фрагментарно. Менше уваги приділено тому, як адаптувати складний багатоголосний текст до неоднорідного рівня підготовленості студентів без його спрощення, які етапи роботи доцільно виокремлювати та яким чином пов'язувати аналітичні, слухові й виконавські завдання. Саме цей аспект визначає спрямованість нашого дослідження.

Метою статті є теоретичне обґрунтування принципу доступності навчання як чинника розвитку поліфонічного мислення студентів та визначення методичних підходів до його реалізації у класі основного музичного інструмента в умовах фахової передвищої освіти.

Виклад основного матеріалу. Розвиток поліфонічного мислення у класі основного музичного інструмента належить до тих завдань, у яких технічна, слухова й аналітична

складові тісно взаємодіють [1; 9]. На відміну від гомофонно-гармонічної фактури, де виконавська увага часто зосереджується на співвідношенні провідної мелодичної лінії та акомпанементу, поліфонічний текст вимагає одночасного усвідомлення кількох відносно самостійних голосів. Кожний із них має власну логіку розвитку, ритмічну організацію, інтонаційний напрям і місце в загальній драматургії твору. Тому студент має не лише відтворити багатоголосну фактуру технічно, а й навчитися чути її як систему взаємопов'язаних ліній.

Саме в цьому полягає одна з головних труднощів опанування поліфонічного репертуару. На початкових етапах студент нерідко прагне засвоїти нотний текст переважно моторно, концентруючись на правильності пальцювання, ритму та послідовності звуків. За такого підходу окремі голоси можуть втрачати самостійність, а виконання – перетворюватися на відтворення вертикальних звукових комплексів без усвідомлення їхнього лінійного розвитку. Тому робота над поліфонією потребує спеціальної організації уваги, за якої слуховий контроль поступово переходить від окремого голосу до взаємодії кількох голосів і лише після цього – до цілісного сприймання музичної тканини [1].

Принцип доступності в такому контексті доцільно розглядати як спосіб педагогічного структурування складного навчального матеріалу [5; 6]. Його реалізація не передбачає штучного полегшення музичного тексту, а полягає у співвіднесенні складності окремого завдання з актуальними можливостями студента та послідовному нарощуванні вимог. Поліфонічний твір стає доступним не тому, що з нього усуваються складні елементи, а тому, що викладач допомагає студентів поетапно оволодіти способами їх аналізу, слухового розрізнення та виконавського втілення.

У структурі поліфонічного мислення доцільно виокремити три взаємопов'язані компоненти – когнітивно-аналітичний, слухово-диференційований та виконавсько-координаційний. Таке розмежування має аналітичний характер, оскільки в реальному виконанні вони функціонують одночасно й постійно взаємодіють.

Когнітивно-аналітичний компонент пов'язаний зі здатністю студента свідомо читати

поліфонічний текст, визначати функції його основних елементів і простежувати логіку голосоведіння. Важливим є розпізнавання тематичних проведень, імітаційних зв'язків і структурних співвідношень, що створює своєрідну «карту» твору та запобігає механічному засвоєнню нотного тексту.

Слухово-диференційований компонент передбачає здатність внутрішньо чути кожний голос окремо й водночас контролювати його взаємодію з іншими голосами. Увага спрямовується на інтонаційну самостійність, фразування, динамічний розвиток і темброву специфіку музичних ліній, що дає змогу свідомо керувати їхнім балансом [1].

Виконавсько-координаційний компонент забезпечує практичне втілення попередньо осмисленого й почутого матеріалу. Він охоплює координацію рук і пальців, незалежність рухів, диференціацію штрихів і динаміки та здатність зберігати самостійність голосів у процесі одночасного виконання [9].

Розвиток поліфонічного мислення не можна зводити лише до техніки виконання багатоголосся. Він передбачає послідовне формування здатності аналізувати, чути й виконавськи диференціювати музичні лінії. Саме на цьому рівні принцип доступності набуває практичного змісту: викладач не спрощує художнє завдання, а розкладає його на такі послідовні операції, які дозволяють студентів поступово перейти від фрагментарного сприймання поліфонічного тексту до його цілісного усвідомлення й виконання [5; 6].

Практична реалізація принципу доступності під час роботи над поліфонічним твором потребує такого структурування навчального процесу, за якого кожний наступний етап спирається на вже сформовані аналітичні, слухові та виконавські дії [7; 9]. У цьому разі складність багатоголосного тексту не усувається, а поступово стає керованою для студента. Такий підхід доцільно розглянути на матеріалі Симфонії f-moll BWV 795 Й. С. Баха, що вимагає збереження самостійності трьох голосів, розуміння їхньої інтонаційної логіки та цілісної драматургії твору [8].

Першим етапом є доінструментальне моделювання поліфонічного тексту. Його завдання полягає в тому, щоб ще до безпосередньої гри зробити структуру твору зрозумілою для

студента. Доцільним є графічне виділення окремих голосів, тематичних проведень та імітаційних входів. Така робота допомагає сприймати нотний текст не як сукупність одночасно розташованих звуків, а як систему лінійних зв'язків. Кольорове маркування може використовуватися як тимчасова візуальна опора для формування аналітичного уявлення про фактуру.

На цьому ж етапі студент простежує логіку тематичного розвитку: визначає появу теми в різних голосах, зміни регістру та імітаційні зв'язки [8]. Доступність забезпечується тим, що складна структура твору переводиться у послідовність конкретних спостережень і аналітичних дій.

Другим етапом є роздільне вокально-інструментальне опрацювання голосів. Його основне завдання – сформувати стійке слухове уявлення про кожен мелодичну лінію. На початку доцільно виконувати голоси окремо, звертаючи увагу на їхню інтонаційну виразність, фразування та кульмінаційні точки. Вокальне проспівування одного з голосів під час виконання іншого допомагає студенту активізувати внутрішній слух і уникнути моторного засвоєння фактури без усвідомлення її лінійної природи [1].

Методично доцільним є й ансамблевий спосіб роботи, коли викладач виконує один або два голоси, а студент – інший. Це зменшує координаційне навантаження, зберігаючи цілісне слухове сприймання багатоголосної тканини. Надалі комбінації поступово ускладнюються до самостійного виконання студентом усіх голосів, що дає змогу поетапно розширювати обсяг слухової уваги й координації [7; 9].

Третій етап – виконавська інтеграція та темброво-артикуляційна диференціація голосів. На цьому рівні студент уже має цілісне уявлення про структуру твору й слуховий образ кожної лінії, тому основним завданням стає їх одночасне виконавське втілення. У складних епізодах доцільно тимчасово посилювати контраст між голосами за допомогою різних штрихів, динамічних рівнів або тембрових уявлень, щоб слух студента чіткіше фіксував їхню самостійність [1; 8].

Такий штучно створений контраст має лише навчальну функцію. Після того як студент

починає впевнено чути кожний голос у загальній фактурі, виконавські засоби повертаються до стилістично виправданого балансу. Методичний прийом не повинен підмінити художню інтерпретацію; його завдання – сформувати внутрішній слуховий контроль [1; 6].

Поетапне опрацювання Симфонії f-moll BWV 795 дає змогу простежити, що доступність поліфонічного матеріалу забезпечується не спрощенням твору, а зміною способу його засвоєння. Спочатку студент аналізує структуру, далі формує слухове уявлення про кожний голос, а потім інтегрує всі компоненти у цілісне виконання. Така послідовність відповідає когнітивно-аналітичному, слухово-диференційованому та виконавсько-координаційному компонентам поліфонічного мислення.

Водночас запропонована методична логіка не повинна обмежуватися західноєвропейською клавірною класикою. Для професійної підготовки майбутнього педагога-музиканта важливим є її перенесення на український поліфонічний репертуар, що дає змогу перевіряти сформовані аналітичні, слухові й виконавські способи роботи в іншому музичному матеріалі [3; 4].

Під час роботи з поліфонічними творами українських композиторів загальна методична логіка може зберігатися, однак конкретні прийоми визначаються особливостями музичного тексту. За ритмічної складності доцільно окремо опрацьовувати ритмічну організацію голосів через проговорювання, простукування або виконання ритмічних моделей без звуковисотного компонента з подальшим перенесенням сформованого ритмічного каркаса у фортепіанне звучання.

Використання українського репертуару в такій системі не є лише репертуарним розширенням. Воно дає змогу переносити сформовані аналітичні, слухові та виконавські способи роботи на інші музичні мови, жанри й типи фактури. Саме здатність застосовувати набуті способи дії до нового матеріалу свідчить про перехід від засвоєння окремого твору до професійного способу мислення майбутнього педагога-музиканта [4; 7].

Таким чином, реалізація принципу доступності у роботі над поліфонічним репертуаром може бути представлена як послідовний перехід від структурного аналізу до слухового

опрацювання та виконавської інтеграції. Така організація навчання зменшує частку механічного засвоєння нотного тексту й посилює усвідомленість виконавських дій, створюючи методичні передумови для розвитку поліфонічного мислення майбутнього вчителя музичного мистецтва.

Висновки. Проведене теоретико-методичне опрацювання дає підстави розглядати принцип доступності як важливу дидактичну основу розвитку поліфонічного мислення студентів у класі основного музичного інструмента. Його реалізація передбачає не спрощення музичного матеріалу, а педагогічно вмотивоване структурування навчальних дій відповідно до актуальних можливостей студента, послідовне ускладнення завдань і поступовий перехід від локального опрацювання окремих елементів багатоголосної фактури до цілісного виконання.

У структурі поліфонічного мислення виокремлено когнітивно-аналітичний, слухово-диференційований та виконавсько-координаційний компоненти. Їх розвиток забезпечується поетапною логікою роботи, що охоплює доінструментальне моделювання поліфонічного тексту, роздільне

вокально-інструментальне опрацювання голосів і подальшу виконавську інтеграцію. Методичний аналіз Симфонії f-moll BWV 795 Й. С. Баха конкретизує можливості використання графічного структурування, вокального інтонування, ансамблевого розподілу фактури та тимчасової артикуляційно-динамічної диференціації як навчальних прийомів, спрямованих на розвиток слухового контролю й виконавської самостійності.

Реалізація принципу доступності у роботі над поліфонічним репертуаром створює методичні передумови для переходу від механічного засвоєння нотного тексту до усвідомленої аналітичної, слухової та виконавської діяльності студента. Для майбутнього вчителя музичного мистецтва така організація роботи має подвійне значення: сприяє вдосконаленню власної виконавської культури й водночас формує досвід методично осмисленої роботи зі складним музичним матеріалом. Перспективи подальших досліджень пов'язуємо з практичною апробацією запропонованої поетапної методики на ширшому поліфонічному репертуарі та визначенням критеріїв оцінювання динаміки розвитку складових поліфонічного мислення.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Аніщенко Н. Фортепіанне навчання обдарованих старшокласників у контексті формування музично-виконавського сприйняття. *Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи*. 2023. № 1 (30). С. 82–92. DOI: [https://doi.org/10.32405/2413-4139-2023-1\(30\)-82-92](https://doi.org/10.32405/2413-4139-2023-1(30)-82-92)
2. Кашкадова Н. Б. Історія фортеп'янного мистецтва XIX сторіччя : підручник. Тернопіль : АСТОН, 2006. 608 с. ISBN 966-308-169-4.
3. Масол Л. М., Комаровська О. А., Базелюк О. В., Рагозіна В. В., Муромець В. Г. Мистецька освіта в Україні: розвиток творчого потенціалу в XXI столітті. Київ : Аура Букс, 2012. ISBN 978-966-97207-2-6.
4. Мороз М. О. Професійна компетентність майбутнього вчителя музики: семантичний аналіз поняття. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Педагогічні науки*. 2018. № 4 (95). С. 117–125. DOI: [https://doi.org/10.35433/pedagogy.4\(95\).2018.117-125](https://doi.org/10.35433/pedagogy.4(95).2018.117-125).
5. Олексюк О. М. Музична педагогіка : навч. посіб. Київ : Київський університет імені Бориса Грінченка, 2013. 248 с.
6. Падалка Г. М. Педагогіка мистецтва: теорія і методика викладання мистецьких дисциплін : монографія. Київ : Освіта України, 2008. 274 с. ISBN 978-966-8847-79-0.
7. Проворова Є. М. Формування методичної готовності майбутніх учителів музики на засадах практико-орієнтованого підходу. *ScienceRise: Pedagogical Education*. 2018. № 2 (22). С. 29–33. DOI: <https://doi.org/10.15587/2519-4984.2018.124459>.
8. Bach J. S. Inventionen und Sinfonien / hrsg. von Ullrich Scheideler. München : G. Henle Verlag, Urtextausgabe ohne Fingersatz. HN 1589. 100 S. ISMN 979-0-2018-1589-3.
9. Burnazova V. Innovative methodological model of instrumental preparation of future teachers of musical art in the aspect of development of their performing independence. *ScienceRise: Pedagogical Education*. 2020. № 1 (34). P. 8–12. <https://doi.org/10.15587/2519-4984.2020.193401>.

REFERENCES:

1. Anishchenko, N. (2023). Fortepiannie navchannia obdarovanykh starshoklasnykiv u konteksti formuvannia muzychno-vykonavskoho spryiniattia [Piano training of gifted high school students in the context of developing music-performance perception]. *Pedahohichni innovatsii: idei, realii, perspektyvy – Pedagogical Innovations: Ideas, Realities, Perspectives*, 1(30), 82–92. [https://doi.org/10.32405/2413-4139-2023-1\(30\)-82-92](https://doi.org/10.32405/2413-4139-2023-1(30)-82-92) [in Ukrainian].
2. Kashkadamova, N. B. (2006). Istoriiia fortepiannoho mystetstva XIX storichchia [History of nineteenth-century piano art]. Ternopil: ASTON. [in Ukrainian].
3. Masol, L. M., Komarovska, O. A., Bazeliuk, O. V., Rahozina, V. V., & Muromets, V. H. (2012). Mystetska osvita v Ukraini: rozvytok tvorchoho potentsialu v XXI stolitti [Arts education in Ukraine: Development of creative potential in the 21st century]. Kyiv: Aura Buks. [in Ukrainian].
4. Moroz, M. O. (2018). Profesiina kompetentnist maibutnoho vchytelia muzyky: semantychnyi analiz poniatia [Professional competence of a future music teacher: Semantic analysis of the concept]. *Visnyk Zhytomyrskoho derzhavnoho universytetu imeni Ivana Franka. Pedahohichni nauky – Zhytomyr Ivan Franko State University Journal. Pedagogical Sciences*, 4(95), 117–125. [https://doi.org/10.35433/pedagogy.4\(95\).2018.117-125](https://doi.org/10.35433/pedagogy.4(95).2018.117-125) [in Ukrainian].
5. Oleksiuk, O. M. (2013). Muzychna pedahohika [Music pedagogy]. Kyiv: Kyivskyi universytet imeni Borysa Hrinchenka. 248 p. [in Ukrainian].
6. Padalka, H. M. (2008). Pedahohika mystetstva: teoriia i metodyka vykladannia mystetskykh dystsyplin [Pedagogy of art: Theory and methodology of teaching artistic disciplines]. Kyiv: Osvita Ukrainy. 274 p. [in Ukrainian].
7. Provorova, Y. M. (2018). Formuvannia metodychnoi hotovnosti maibutnikh uchyteliv muzyky na zasadakh prakseolohichnoho pidkhotu [Formation of methodical readiness of future music teachers based on the praxeological approach]. *ScienceRise: Pedagogical Education*, 2(22), 29–33. <https://doi.org/10.15587/2519-4984.2018.124459>. [in Ukrainian].
8. Bach, J. S. Inventionen und Sinfonien [Inventions and Sinfonias] (U. Scheideler, Ed.). München: G. Henle Verlag. Urtext Edition without fingering. HN 1589. 100 p. ISMN 979-0-2018-1589-3 [in German].
9. Burnazova, V. (2020). Innovative methodological model of instrumental preparation of future teachers of musical art in the aspect of development of their performing independence. *ScienceRise: Pedagogical Education*, 1(34), 8–12. <https://doi.org/10.15587/2519-4984.2020.193401> [in English].

Дата першого надходження статті до видання: 21.07.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 28.08.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 19.10.2026